

Осьодло В. І. доктор психологічних наук, професор,
Національний університет оборони України
імені Івана Черняхівського

<http://orcid.org/0000-0003-2893-4721>

Будагьянц Л. М. кандидат філософських наук, доцент,
Національний університет оборони України
імені Івана Черняхівського

<http://orcid.org/0000-0002-3788-2372>

ТРАНСФОРМАЦІЯ ПОТРЕБ ТА МОТИВАЦІЇ ЛЮДИНИ ІНФОРМАЦІЙНОГО СУСПІЛЬСТВА

Суттєві зміни у соціальному просторі та часі, які викликані до життя переходом до інформаційної стадії розвитку з необхідністю даються в знаки в соціально-антропологічному та екзистенційно-психологічних вимірах людського існування. Інформаційне суспільство, в якому розгортання мережевих структур з новою продуктивною силою та владою комунікацій креативної громади супроводжується трансформацією чи навіть зломом ієрархій («пірамід») як найпоширенішої впорядкованої управлінської моделі, породжує принципово інакші в порівнянні з модерними практики групового та особистісного смислотворення, самоідентифікації, цілепокладання, ціннісно-оцінного осмислення світу. Зокрема, це стосується переструктурування потребово-мотиваційної сфери особистості, що висвітлюється авторами у контексті загального занепаду «ієрархій» у культурі постмодерну.

У зв'язку із зазначеними революційними змінами в статті наголошується на необхідності впровадження нових філософії спілкування в професійних середовищах й культури управління, як у цивільній, так і у військовій сфері суспільства, відповідно до становища і ролі креативної вільної особистості в інформаційному суспільстві, а також у зв'язку із запитом на суб'єктність і лідерство військовослужбовців і цивільних громадян у асиметричній збройній боротьбі у гібридних війнах XXI століття.

Ключові слова: *потребово-мотиваційна сфера особистості; мотивація до професійної діяльності; філософія спілкування; військова культура управління; лідерство.*

Вступ. Глобалізація та інформатизація сучасних суспільств сприяють розгортанню трендів, які викликали перехід від індустріальної до постіндустріальної фази розвитку. В цьому переході зазнає змін вся архітектоніка суспільної організації, у якій поруч із традиційними та посттрадиційними ієрархічними структурами все більшого поширення набувають відкриті й гнучкі структури мережево-комунікаційні – неієрархічні, «горизонтальні», які в сутності відповідають невпинному розвитку демократії, та які витісняють та змушують перевлаштовуватися всі форми суспільної організації (економічної, соціальної, політичної, культурної тощо).

Зазначені процеси є водночас тлом та наслідком зміни становища людини в інформаційному суспільстві в напрямі ствердження особистісної автономності й

суб'єктності завдяки інтерактивним мережам самокомунікацій (за М. Кастельсом [8], неорганізованих ззовні самочинних взаємодій). Об'єктивно зростає запит на потенціали особистості (креативність, ініціативність, відповідальність, солідарність) й нематеріальні капітали (людський, культурний, соціальний, моральний, інтелектуальний).

У культурно-антропологічному та екзистенційно-психологічному вимірах життєвого світу особистості відбуваються суттєві зміни, які виразно виявляються у потребово-мотиваційній сфері, процесах смислотворення, світогляді та самоідентифікації. Відповідно до цього актуалізується потреба у змінах стилів управління й спілкування в усіх організаціях суспільства, зокрема, у збройних силах та інших державних

організаціях сектору безпеки та оборони, в яких адміністративно-ієрархічні структури є необхідними, проте й вони у «цифрових демократіях» зазнають суттєвих трансформацій, оскільки зазначені екзистенційно-антропологічні зміни мають універсальний характер й проявляються у потребова-мотиваційній сфері і цивільних, і військових у мирний та воєнний час суголосно із кардинальним перетвореннями мирних та військових практик інформаційного суспільства.

Мета статті полягає у висвітленні соціально-онтологічних та екзистенційно-особистісних джерел трансформації потребова-мотиваційної сфери особистості інформаційного суспільства. Методологічною базою даного дослідження є комунікативна філософія, соціологічний підхід соціального конструктивізму й екзистенційна психологія [2,3,4, 8, 9, 14, 16-18, 25, 26].

Теоретичне підґрунтя. Актуальність досліджень нової соціальної реальності інформаційного суспільства й місця людини в ній відображена у публікаціях за соціальним, гуманітарним, технічним, інформаційно-комунікативним, природничим, військовим профілями у яких автори відповідно до теоретичної та практичної значущості тематики інформаційного суспільства і людини здійснюють рефлексії філософського рівня узагальнення задля позначення смислового горизонту розвитку предметного поля власних дисциплін. Архітектоніка інформаційного суспільства, становища, діяльності та спілкування, системи потреб і мотивації автономної особистості й креативних мережевих спільнот доби «комунікативного повороту» осмислюються в працях Е. Тоффлера, Ю. Габермаса, М. Кастельса, К. Шваба [17, 4, 8, 23]. Зміни ринку, характеру та мотивації праці, форм зайнятості й виробничо-споживчих комунікацій є предметом досліджень Е. Брінюфсона, А. Макафі [3].

Постмодерністські зрушення суспільства і культури у напрямі демонополізації та критичного перетворення культурних кодів

практичного, пізнавального, ціннісно-оцінного відношень людини до світу концептуалізовані в працях Ж.-Ф. Ліотара, Ж. Дерріда, М. Фуко [11, 6, 19].

Осягнення життя суспільства як соціального конструювання реальності, в контексті якого формуються власне людські потреби і мотивація, надано в працях П. Бергера, Т. Лукмана, А. Шюца, Х. фон Фрьостера, Х. Гекгаузена [2, 24, 18, 20].

Розмаїтим аспектам «життєсвіту» сучасної людини присвячені монографії українських психологів В.Ю. Климюка (мотиваційний дискурс особистості), О.Ф. Хмільяра (символічна регуляція дій і вчинків особистості), В.В Кириченка (світ особистості та взаємодії із цифровим інформаційним простором) [10, 21, 9].

Питання специфіки потреб і мотивації людини мережевого суспільства в умовах професійної діяльності аналізуються в рамках досліджень науковців: Т.М. Титаренко, О.В. Яресчук, Н.А Азьмук, М.В. Семікіна, Н.А. Іщенко, А.Д. Федунець, А.В. Сірий, О.Т. Калиняк, М.С. Прихід [16, 25, 1, 14, 15, 7].

Огляд публікацій свідчить про активні розвідки й новаторські концептуалізації розмаїтих феноменів суспільства після Модерну та мотивації в їхньому плінні в межах різних наукових дисциплін та міждисциплінарних підходів. Разом з цим потребує філософського осягнення зв'язок трансформацій потреб і мотивацій людини зі змінами суспільного буття й становища людини у ньому.

Методи дослідження. Теоретико-методологічну основу дослідження складають базові соціально-філософські принципи осягнення життя суспільства в інформаційну добу, загальнонаукові принципи психології – системності, детермінізму, розвитку, активності особистості і суб'єкта діяльності, єдності внутрішнього і зовнішнього планів діяльності. Методичну основу дослідження склали теоретичні погляди, які розвивалися в різних напрямках соціальних та поведінкових наук, насамперед у контексті класичної потребова ієрархії та концепції мотивації

Маслоу інтегрованої у соціально-онтологічному та світоглядному контексті особистісного існування людини інформаційної доби.

Результати і обговорення.

Дослідження мотивації професійної діяльності на засадах вивчення комплексів визначальних людських потреб увійшли у зміст теорії та практики управління з середини ХХ століття. І найбільш зною за межами наукового товариства є ієрархія потреб Абрагама Маслоу [26].

Визнання доробку видатного американського речника гуманістичної психології виявляється, зокрема, в тому, що не лише для його учнів та послідовників доби приходу постіндустріального суспільства, але й для сучасних дослідників теорія А. Маслоу слугує своєрідною точкою відліку та взірцем для подальшого розвитку гуманістично орієнтованого підходу у різних галузях суспільного пізнання [1, 7, 10, 12, 14, 15, 20-22, 26]. Компаративістський аналіз розроблених Маслоу класичної потребової ієрархії та концепції мотивації та споріднених за тематикою та напрямом актуальних гуманітарних досліджень висвітлює непересічні зміни досліджуваних феноменів, що, на нашу думку, мають бути інтерпретовані у соціально-онтологічному та світоглядному контексті особистісного існування людини інформаційної доби.

З огляду на це звертає на себе увагу звіт за результатами опитування працівників офісів Facebook за підтримки фахівців відділу управління персоналом, що проводяться двічі з метою визначити їхню мотивацію до діяльності та загального ранжування потреб. В результаті дослідження на основі опрацювання отриманих в результаті опитування було виснувано, що у ієрархії потреб та мотивації людей до професійної діяльності за останні кілька років відбулися істотні зміни: “піраміда Маслоу більше не працює” [22].

В даному контексті йдеться про руйнацію самої ієрархії потреб Маслоу як пояснювальної моделі мотивації до

діяльності. Якщо, згідно А. Маслоу, в ієрархії 5-ти рівнів потреб – 1) фізіологічні потреби, 2) потреба у безпеці і комфорті, 3) потреба у спільності та участі у соціальному житті, 4) потреба поваги та визнання, 5) потреба у само актуалізації [О.В. Яресчук], – кожний наступний й більш складний рівень потреб може бути задоволеним після задоволення потреб попереднього, більш елементарного рівня, у моделі за дослідженнями працівників Facebook три вищі рівні потреб розташовуються не-ієрархічно, “піраміда розпадається”. Це означає, що сучасні діячі не ранжують потреби у добробуті, любові та підтримці, визнанні, творчості та самоактуалізації як менш чи більш першочергові чи важливі. Вони прагнуть ансамблевого чину їхньої реалізації (кар’єри, колективу, справи), до чого відповідними є істотно інакші типи мотивації, ставлення та оцінки [22].

З точки зору поведінкових наук і передусім психології та соціології описані ефекти не є несподіваними, позаяк учнями та послідовниками А. Маслоу з 70-х років 20-го століття запропоновано шereg споріднених концепцій, в яких зв’язок поміж рівнями відображає нелінійну послідовність за принципом доповнюваності (у сенсі Н. Бора). Реакція широкої спільноти на висновки згаданого дослідження є важливою задля осмислення великих трендів інформаційного суспільства, з якими зіштовхнулися дослідники та фахівці з управління персоналом, а також задля зміни самоопису суспільства та саморозуміння соціально активними індивідами й конституціонування нових особистісної та групових ідентичностей [6, 8, 9, 11, 14, 22, 24, 25].

Слід зазначити, що результати досліджень виявили спільні тенденції у потребово-мотиваційній сфері працівників різних демографічних категорій (гендерних, поселенських, національних, професійних, вікових тощо): “Коли мова йде про ідеальну роботу, здебільшого ми прагнемо кар’єри, гарного колективу й вагомої справи. Це важливі мотиватори, незалежно від того, чи вам 20 років, чи 60,

працюєте ви інженером чи працівником відділу продажів, у Швеції, Бразилії, Сінгапурі чи США. Усі ми прагнемо знайти відповідь на питання “що?”, “хто?”, “навіщо?” [22].

Ми підтримуємо гіпотезу, що спостережувана реальність змін потреб та мотивації людини, її саморозуміння та уявлення про норму й цінність є смисловим фрагментом переструктурування соціальної архітектури інформаційного суспільства в цілому. Просторовою метафорою нової соціальної архітектури інформаційного суспільства є “мережа” замість “піраміди” (за М. Кастельсом) [8]. Її атрибутами постають плинність, відкритість, інклюзивність, евентуальність, а цивілізаційними кодами – “демаксимізація”, “дестандартизація”, “розподіленість”, “децентралізація”, “десинхронізація”, “широка спеціалізація”; а адекватною щодо неї моделлю ефективного управління – адгократія замість бюрократії (Е. Тоффлер) [17]. Настільки докорінні зміни вимагають нової оптики (філософських, естетичних, етичних тощо засобів аналізу та синтезу) для впорядкування образу світу та його осмислення як цілого.

Кінець масового (індустріального) суспільства та розгортання суспільства інформаційного відбувається зі виникненням нових джерел влади та власності, ресурсів та потенціалів розвитку, що зумовлює нове становище і світогляд людини у мережевому (інформаційному) суспільстві. На рівні загального світовідношення зазначені тренди визначаються у занепаді ціннісних опозицій із привілейованими центрами смислотворення (“Захід”-“Схід”, “Чоловіче”-“Жіноче”, “Загальне”-“Одиничне”, “Необхідне”-“Подієве” тощо), руйнація ціннісних ієрархій, монополій на істину, занепад гранднаративів, про що писали мислителі, що засвідчили ситуацію постмодерну як зміну правил гри для науки, літератури, мистецтва (Ж.-Ф. Ліотар) [11]. У річищі артикульованих філософами постмодерної хвилі вже з кінця ХХ століття зсувів

смислотворення, розривів традицій, переоцінок цінностей, деконструкції та перезбирання класичних текстів [5, 11, 13, 16] ситуація з “відмовою” ієрархічної моделі А. Маслоу постає, як окремий приклад ефекту розпаду ієрархії як базової організаційної конструкції індустріального суспільства [17, 19].

Зміни у комплексі потреб та мотивації людини в інформаційному суспільстві висвітлені у дослідженні, проведеному благодійним фондом “Повернись живим” на засаді опитування учасників бойових дій АТО та ООС.

Метою опитування військовослужбовців, які звільнилися з лав ЗС України, так і тих, що продовжували служити на момент 2021 року, тобто до повномасштабної війни рф проти України, було з’ясування причин становища, у якому 65 відсотків військовослужбовців служили лише один контракт (Р. Пачулін) [12]. Стереотипно-узвичаєна інституційна інтерпретація такого стану справ до повномасштабної агресії проти України, як правило, полягала у редукції комплексу чинників демотивації військовослужбовців щодо продовження військової служби до базової причини “недостатнє грошове забезпечення”. Проте в результаті опитування ця причина потрапила лише на 6-7 позиції.

Серед основних причин того, що військовослужбовці вирішували не укласти новий контракт, респонденти вказали: незабезпеченість житлом; відсутність балансу між службовим та вільним часом; зверхнеставлення до людини, застарілий стиль спілкування та “збюрократизованість” управління [7, 12, 15]. Водночас розв’язання зазначених проблем опитуваними пов’язувалося із вихованням офіцерів як лідерів, зі зміною філософії спілкування у Збройних Силах, впровадження стандартів та стилів управління збройних сил НАТО. Ставлення до особистості, стилі спілкування, стандарти НАТО в сутності є стандартами сучасних демократій, в яких основоположними цінностями є права та свободи людини та громадянина, правова держава, мерітократія, громадянсько-

державницький патріотизм, суб'єктність української політичної нації.

У такий спосіб, на даному кейсі простежується той само тренд, що дався в знаки в опитуванні працівників Facebook: комплекс потреб в підвалинах мотивації до професійної діяльності, зокрема, військовослужбовців до служби в Збройних Силах, вже не є ієрархією чи "пірамідою". Це означає, що, прогресивна військово-професійна спільнота (корпоративність), сповнена смислом професійна діяльність та самоактуалізація стають важливими потребами цивільних фахівців та військовослужбовців з перших років професійної діяльності / служби.

Доробок Абрагама Маслоу, що увійшов у теорію та практику управління індустріального суспільства, продовжує надихати дослідників вже інформаційного суспільства творчо продовжувати справу гуманізації суспільних відносин в нових умовах, осмислювати потребо-мотиваційну сферу людини нової доби й забезпечувати професійну діяльність людей адекватними новій реальності концепціями методологічними підходами та методиками.

Разом з цим здолання авторитарних стилів спілкування у багатьох постколоніальних й посттоталітарних країнах гальмується інерцією стереотипними практиками бюрократичного адміністрування, нерелексивними настановами спілкування, безпосередніми емоційними реакціями "низового" соціально-психологічного шару організаційної культури управлінців "старої школи" з реальності індустріального суспільства, якої вже немає. Сенси управлінської культури людської гідності, добросовісності та лідерства позначають вододіл між традиційним та сучасним зразками управління. Принципово різними є й тлумачення системи потреб та мотивів людини в організації (як підлеглого, так і керівника).

Респондентами фіксується несумісність між авторитарно-бюрократичним стилем управління та запитами інформаційного суспільства на креативну особистість з високим автономії

та вищими мотивами визнання, досягнення, самоактуалізації, ставленням причетності до розвитку своєї справи та організації, що є особливо важливим у воєнний час.

Не-авторитарні стилі спілкування, всебічне сприяння професійному й особистісному розвитку військовослужбовців, повага до людської гідності, лідерство, професіоналізм, невинна освіта, здолання бюрократії й розвиток нематеріальних капіталів організації є ключовими чинниками вирішення проблем із мотивацією військовослужбовців до продовження військово-професійної діяльності.

Практичне значення уваги та чутливості керівників до змін у потребо-мотиваційній сфері військовослужбовців, отже до розвитку мотивації українських громадян до військової служби та приєднання до військово-професійної спільноти у мирний час зростає в рази в періоди активних бойових дій на сучасних війнах. Для ефективного ведення сучасної асиметричної збройної боротьби, зокрема маневреної оборони, необхідні принципово інакші особистісні якості, компетентності, спроможності, злагоженість та налаштування військовослужбовців всіх рівнів від солдата до генерала, ніж такі були притаманні військовикам індустріальної доби.

Сутність змін, які були (і є) гранично важливими для українського війська лаконічно і чітко сформульовані британським полковником у відставці, експертним міністра оборони України, знаним військовим експертом Гленом Грантом в інтерв'ю каналу "Еспресо ТВ" 25 квітня 2021 року [5]. Необхідні для України зміни полягають у переході від армії "з командуванням контролю" до армії з "командуванням місією".

На відміну від бюрократично організованої армії контролю в якій центр ухвалення будь-якого рішення розташований на верхівці управлінської піраміди, управління постіндустріального типу "командування місією" здійснюється у такий спосіб, що "командири отримують чіткі завдання і далі ніхто не втручається.

Командири виконують свої задачі найкращим чином, як тільки можуть”. Безперечно, це військові професіонали інформаційної доби із досвідом ведення асиметричної збройної боротьби в гібридних війнах XXI століття та кардинально новою культурою управління. І такі військові професіонали зросли у визвольних змаганнях України протягом поточних восьми років війни. З ними Глен Грант пов’язував перспективи українських Збройних Сил припинити бути “армією контролю”, отже, “встигати за битвою”.

Висновки. Ми є свідками того, що зі ствердженням Збройних Сил України як

передової воєнної організації Європи в умовах повномасштабної війни рф проти України, позитивні зміни у військовій практиці України відбуваються саме у зазначеному напрямі докорінного оновлення культури військового управління й військово-професійної культури в цілому. Перевагою українських воєнків є характер та гатунок потреб та мотивації особистості інформаційного суспільства. І на нашу думку, на війні в екстремальному, загостреному ступені виражаються ті самі переваги громадян сучасних демократій, які забезпечують усталений розвиток інформаційних суспільств в мирний час.

Список використаних джерел

1. Азьмук Н.А. Зайнятість і мотивація праці в інформаційній економіці: трансформація і взаємозв’язок» / Н. А. Азьмук // Проблеми економіки. – 2017. – № 4. – С. 376-383. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Pekon_2017_4_50
2. Бергер П., Лукман Т. Социальное конструирование реальности. Трактат по социологии знания / П. Бергер, Т. Лукман. – М.: “Медиум”, 1995. – 323 с.
3. Бріньолфссон Е., Макафі Е. Друга епоха машин: робота, прогрес та процвітання в часи надзвичайних технологій / Е. Бріньолфссон, Е. Макафі. – Київ: К. FUND, 2016. – 236 с.
4. Габермас Ю. Постметафізичне мислення. Пер. з нім. В.М. Купліна / Юрген Габермас – К.: Дух і Літера, 2011. – 280 с.
5. Грант Глен. Інтерв’ю каналу “Еспресо ТВ” 25квітня 2021 року. – Режим доступу: <https://espresso.tv/ukraini-zarano-rozslablyatisya-komandiriv-teoretikiv-slid-zaminiti-praktikami-a-rezervistam-treba-vechorami-provoditi-vishkoli-britanskiy-polkovnik-glen-grant>
6. Деррида Ж.. Цілі людини //Філософії :кінець чи трансформація: Пер. з англ. Упоряд.: К. Байнес та інші / Жак Деррида – К.: Четверта хвиля, 2000. – С. 110–145.
7. Калиняк О.Т., Прихід М.С. (Де)мотиваційні аспекти військової служби в умовах воєнного конфлікту у сучасній Україні / Вісник Львівського університету. Серія соціологічна. 2018. Вип. 12. – С. 29-41.
8. Кастельс М. Власть коммуникаций. 2-е изд. Пер. с англ./ Мануэль Кастелс. –М.: Изд. дом ВШЭ, 2017. – 591 с.
9. Кириченко В.В. Особистість у сучасному інформаційному суспільстві: монографія / В.В. Кириченко. – Житомир: Видав-во ЖДУ ім І. Франка, 2020. – 245 с.
10. Климюк В.Ю. Мотиваційний дискурс особистості: на шляху до соціальної психології мотивації: Монографія / В.Ю. Климюк. – Житомир, Вид-во ЖДУ ім. І.Франка, 2015. –290 с.
11. Ліотар Ж.-Ф. Постмодерністська ситуація // Після філософії: кінець чи трансформація: Пер. з англ. Упоряд.: К. Байнес та інші / Жан-Франсуа Ліотар – К.: Четверта хвиля, 2000. – С.67 – 91.
12. Пагулич Р. 65% військових служать лише один контракт в армії. Чому люди звільняються? / Роман Пагулич/ Радіо Свобода, 6 вересня 2021 року. Режим доступу: <https://www.radiosvoboda.org/a/chomu-viyskovi-zvilniaiutsia-z-zsu/31436708.html>
13. Рорті Р. Прагматизм у філософії // Після філософії: кінець чи трансформація: Пер. з англ. Упоряд.: К. Байнес та інші / Річард Рорті. – К.: Четверта хвиля, 2000. – С. 21– 66.
14. Семікіна М.В., Іщенко Н.А., Федунець А.Д. Механізми зайнятості в умовах інноваційних змін: мотиваційний аспект: Монографія / М.В. Семікіна, Н.А. Іщенко А.Д. Федунець. – Кіровоград, КНТУ, 2015. 210 с.
15. Сірій А. Мотивація військово-професійної діяльності військовослужбовців за контрактом, її психологічна структура та методика дослідження. / Військово-спеціальні науки. 2 (33)/2015.– С.39 – 43.

16. Титаренко Т.М. Постмодерна особистість у динаміці самоконструювання / Тетяна Титаренко // Актуальні проблеми психології. Т.2. Психологічна герменевтика. – К.: Інформаційно-аналітична агенція, 2010. Вип. 6. – С.5–14.
17. Тоффлер Е. Третя хвиля. Пер. з англ. Київ: Видавничий дім «Всесвіт», 2000. – 480 с.
18. Фёрстер Х. фон. О конструировании реальности /Х. Фёрстер // Цоколов С. Дискурс радикального конструктивизма. Традиции скептицизма в современной философии и теории познания – Munchen: Phren, 2000. – 332 с.
19. Фуко М. Проблеми методу. Інтерв'ю з Мішелем Фуко // Після філософії :кінець чи трансформація: Пер. з англ. Упоряд.: К. Байнес та інші / Мішель Фуко. – К.: Четверта хвиля, 2000. – С. 91–109.
20. Хекхаузен Х. Мотивация и деятельность \ Хайнц Хекхаузен. – 2-е изд. – СПб.: Питер, М.:Смысл, 2000. – 860 с.
21. Хміляр О. Психологія символічної регуляції дій і вчинків особистості: монографія.- К.: ТОВ «Контекст Україна», 2016. – 380 с.
22. Чому піраміда Маслоу більше не працює / Logy Holer, Adam Grant Адаптований переклад Віра Курико / The Ukrainians, 12 Березня 2019. Режим доступу: <https://theukrainians.org/chomu-piramida-maslou-vzhe-ne-pratsyuue/>
23. Шваб К. Четверта промислова революція. Формуючи четверту промислову революцію. – Харків: Клуб сімейного дозвілля, 2019. – 416 с.
24. Шюц А. Структури життєвіту / Альфред Шюц, Томас Лукман. – К.: Український Центр духовної культури, 2004. -560 с.
25. Яресчук О.В. Культурно-історичний простір самоконструювання «Я» // .В. Яремчук // збірник наукових праць Інституту психології імені Г.С. Костюка Національної АПН України. Проблеми загальної та педагогічної психології. – К., 2012. – ч.5. – С.268 – 277.
26. Maslow A. A. Theory of Human Motivation / A. H. Maslow / ClassicsintheHistoryofPsychologyAninternetresource developedby Christopher D. GreenYorkUniversity, Toronto, Ontario ISSN 1492-3713. Режим доступу: <https://psychclassics.yorku.ca/Maslow/motivation.htm>

References

1. Azmuk N.A. Zainiatist i motyvatsiia pratsi v informatsiinii ekonomitsi: transformatsiia i vzaïmozv'iazok» [Employment and work motivation in the information economy: transformation and interconnection] / N. A. Azmuk // Problemy ekonomiky. – 2017. – № 4. – S. 376-383. – Rezhym dostupu: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Pekon_2017_4_50 (in Ukrainian)
2. Berher P., Lukman T. Sotsyalnoe konstruyrovanye realnomy. [Traktat po sotsyolohyy znanyia Social construction of reality. Treatise on the Sociology of Knowledge] / P. Berher, T. Lukman. – М.: “Medyum”, 1995. – 323 s. (in Russian)
3. Brinolfsson E., Makafi E. Druha epokha mashyn: robota, prohres ta prtsvitannia v chasy nadzvychainykh tekhnolohii [The second era of machines: work, progress and prosperity in times of extraordinary technology] / E. Brinolfsson, E. Makafi. – Kyiv: K. FUND, 2016. – 236 с. (in Ukrainian)
4. Habermas Yu. Postmetafizychnye myslennia. [Postmetaphysical thinking.] Per. z nim. V.M. Kuplina / Yurhen Habermas – К.:Dukh i Litera, 2011. – 280 s. (in Ukrainian)
5. Hrant Hlen. Interviu kanalu “Espresso TV” 25 kvitnia 2021 roku. – Rezhym dostupu: <https://espresso.tv/ukraini-zarano-rozslablyatisya-komandiriv-teoretikiv-slid-zaminiti-praktikami-a-rezervistam-treba-vechorami-provoditi-vishkoli-britanskiy-polkovnik-glen-grant> (in Ukrainian)
6. Derryda Zh.. Tsili liudyny //Filosofii :kinets chy transformatsiia [Human goals // Philosophies: end or transformation]: Per. z anhl. Uporiad.: K. Baines ta inshi / Zhak Derryda – К.: Chetverta khvylya, 2000. – S. 110–145.
7. Kalyniak O.T., Prykhid M.S. (De)motyvatsiini aspekty viiskovoi sluzhby v umovakh voïennoho konfliktu u suchasniï Ukraini [(De) motivational aspects of military service in the context of military conflict in modern Ukraine] / Visnyk Lvivskoho universytetu. Seriiia sotsiolohichna. 2018. Vyp. 12. – S. 29-41. (in Ukrainian)
8. Kastels M. Vlast kommunykatsyi. [The power of communications.] 2-e yzd. Per. s anhl./ Manuël Kastels. –М.: Yzd. dom VShЭ, 2017. – 591 s. (in Russian)
9. Kyrychenko V.V. Osobystist u suchasnomu informatsiinomu suspilstvi: monohrafiia [Personality in the modern information society: a monograph] / V.V. Kyrychenko. – Zhytomyr: Vydav-vo ZhDU im I. Franka, 2020. – 245 s. (in Ukrainian)

10. Klymiuk V.Iu. Motyvatsiyni dyskurs osobystosti: na shliakhu do sotsialnoi psykholohii motyvatsii: Monohrafiia [Motivational discourse of personality: on the way to the social psychology of motivation: Monograph] / V.Iu. Klymiuk. – Zhytomyr, Vyd-vo ZhDU im. I.Franka, 2015. –290 s.
11. Liotar Zh.-F. Postmodernistska sytuatsiia [Postmodern situation] // Pislia filosofii: kinets chy transformatsiia: Per. z anhl. Uporiad.: K. Baines ta inshi / Zhan-Fransua Liotar – K.: Chetverta khvyliia, 2000. – S.67 – 91. (in Ukrainian)
12. Pahulych R. 65% viiskovykh sluzhat lyshe odyh kontrakt v armii. Chomu liudy zvilniaiutsia? [65% of the military serve only one contract in the army. Why are people fired?] / Roman Pahulych/ Radio Svoboda, 6 veresnia 2021 roku. Rezhym dostupu: <https://www.radiosvoboda.org/a/chomu-viiskovi-zvilniaiutsia-z-zsu/31436708.html> (in Ukrainian)
13. Rorti R. Prahmatyzm u filosofii // Pislia filosofii: kinets chy transformatsiia: Per. z anhl. Uporiad. [Pragmatism in philosophy // After philosophy: the end or transformation]: K. Baines ta inshi / Richard Rorti. – K.: Chetverta khvyliia, 2000. – S. 21– 66. (in Ukrainian)
14. Semikina M.V., Ishchenko N.A., Fedunets A.D. Mekhanizmy zainiatosti v umovakh innovatsiinykh zmin: motyvatsiyni aspekt: Monohrafiia [Mechanisms of employment in the conditions of innovative changes: motivational aspect: Monograph] / M.V. Semikina, N.A. Ishchenko A.D. Fedunets. – Kirovohrad, KNTU, 2015.210 s. (in Ukrainian)
15. Siryi A. Motyvatsiia viiskovo-profesiinoi diialnosti viiskovosluzhbovtiv za kontraktom, yii psykholohichna struktura ta metodyka doslidzhennia. [Motivation of military-professional activity of servicemen under contract, its psychological structure and research methods.] / Viiskovo-spetsialni nauky. 2 (33)/2015.– S.39 – 43. (in Ukrainian)
16. Tytarenko T.M. Postmoderna osobystist u dynamitsi samokonstruiuvannia [Postmodern personality in the dynamics of self-construction] / Tetiana Tytarenko //Aktualni problemy psykholohii. T.2. Psykholohichna hermenevtyka. – K.: Informatsiino-analitychna ahentsiia, 2010. Vyp. 6 . – S.5–14. (in Ukrainian)
17. Toffler E. Tretia khvyliia. [The third wave.] Per. z anhl. Kyiv: Vydavnychy dim «Vsesvit», 2000. – 480 s. (in Ukrainian)
18. Fërster Kh. fon. O konstruyrovanyy realnosti [About constructing reality] /Kh. Fërster // Tsokolov S. Dyskurs radykalnoho konstruktyvyzma. Tradytsyy skeptytyszma v sovremennoi fylosofiy y teoryy poznanyia – Munchen: Phren, 2000. – 332 s.
19. Fuko M. Problemy metodu. Interviu z Mischelem Fuko [Method problems. Interview with Michel Foucault] // Pislia filosofii :kinets chy transformatsiia: Per. z anhl. Uporiad.: K. Baines ta inshi / Mishel Fuko. – K.: Chetverta khvyliia, 2000. – S. 91–109. (in Ukrainian)
20. Khekkhauzen Kh. Motyvatsiia y deiatelnost [Motivation and activity] \ Khaints Khekkhauzen. – 2-e yzd. – SPb.: Pyter, M.:Smysl, 2000. – 860 s. (in Germany)
21. Khmiliar O. Psykholohiia symvolichnoi rehuliatcii dii i vchynkiv osobystosti: monohrafiia. [Psychology of symbolic regulation of actions and deeds of the individual: a monograph.] - K.: TOV «Kontekst Ukraina», 2016. – 380 s. (in Ukrainian)
22. Chomu piramida Maslou bilshe ne pratsiue / Lory Holer, Adam Grant Adaptovanyi pereklad Vira Kuryko / The Ukrainians, 12 Berezniia 2019. Rezhym dostupu: <https://theukrainians.org/chomu-piramida-maslou-vzhe-ne-pratsiuye/> (in Ukrainian)
23. Shvab K. Chetverta promyslova revoliutsiia. Formuiuchy chetvertu promyslovu revoliutsiia. [The fourth industrial revolution. Forming the fourth industrial revolution.] – Kharkiv: Klub simeinoho dozvillia, 2019. – 416 s. (in Ukrainian)
24. Shiuts A. Struktury zhyttiesvitu [Structures of the life world] / Alfred Shiuts, Tomas Lukman. – K.: Ukrainskyi Tsentr dukhovnoi kultury, 2004. -560 s. (in Ukrainian)
25. Iareschuk O.V. Kulturno-istorychnyi prostir samokonstruiuvannia «Ia» [Cultural and historical space of self-construction "I"] // .V. Yaremchuk // zbirnyk naukovykh prats Instytutu psykholohii imeni H.S. Kostiuka Natsionalnoi APN Ukrainy. Problemy zahalnoi ta pedahohichnoi psykholohii. – K., 2012. – ch.5. – S.268 – 277. (in Ukrainian)
26. Maslow A. A. Theory of Human Motivation / A. H. Maslow / ClassicsintheHistoryofPsychologyAninternetresource developedbyChristopher D. GreenYorkUniversity, Toronto, Ontario ISSN 1492-3713. Rezhym dostupu: <https://psychclassics.yorku.ca/Maslow/motivation.htm>

Summary

Osodlo V. Doctor of psychological sciences, professor,
National Defence University of Ukraine
named after Ivan Cherniakhovskyi

Budahiants L. Ph.D., assistant professor, assistant
National Defence University of Ukraine
named after Ivan Cherniakhovskyi

**TRANSFORMATION OF NEEDS AND MOTIVATION OF HUMAN INFORMATION
SOCIETY**

Introduction. The topicality of the article is defined by its relevance to the study of new social reality in the context of the information society and role of individuals within it. In view of this, it is important to investigate the information society architecture, problems concerning activity and communication among people in the information society, needs and motivations of an individual of the “communicative turn” era. Changes in the labor market, in professional motivation as well as forms of employment and industrial and consumer communications are the subject of contemporary researches.

The **purpose of the article** is to highlight the socio-ontological and existential and personal sources of the need and motivational sphere transformation of the personality of the information society. The methodological basis of this study is communicative philosophy, a sociological approach to social constructivism and existential psychology.

Methods. Theoretical analysis, synthesis, generalization, comparison.

Originality. Significant changes in social space and time, which are brought to life by the transition of the information all stage of development, are necessarily given in the signs of socio-anthropological and existential-psychological dimensions of human existence. Information society, in which the deployment of network structures with new productive force and power of communication of the creative community is accompanied by the transformation or even break of hierarchies as the most common orderly management model, generates fundamentally different compared to modern, value understanding of the world. In particular, this applies other structuring of the need-motivational sphere of personality, which is highlighted by the author in the context of the general decline of “hierarchies” in postmodern culture. And in connection with the demand for subjectivity and leadership of servicemen and civilians in the asymmetric armed struggle in the hybrid wars of the XXI century.

Conclusion. We witness at present how the Armed Forces of Ukraine is becoming a significant part of the military organization in Europe. Under conditions of a full-scale war launched by the Russian Federation against Ukraine, positive changes such as radical innovations in the Ukrainian military management culture and in the military and professional culture in general have been introduced. The advantages of Ukrainian soldiers are their nature and specific motivation manifested in sharp terms during the war. It is this motivation that provides the benefits of the citizens of modern democracies, which ensure the sustainable development of information societies in peacetime and wartime.

Keywords: need-motivational sphere of personality; motivation to professional activity; philosophy of communication; military culture of management; leadership.

Автори заявляють про відсутність конфлікту інтересів.

Received/Поступила: 25.04.22.